

Are Unproven Medicines Kosher?

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

*This Shavuaton is dedicated by Judy Laxer & Jeffrey Lipsitz and family
in loving memory of Judy's father, Carl Laxer, Yekutiel Chaim ben Avraham v'Tova z"l*
For more from our Shavuaton, go to www.torontotorah.com/pandemic

Worth Reading

Touting Virus Cure, 'Simple Country Doctor' Becomes a Right-Wing Star, NY Times Apr 2 '20
<https://www.nytimes.com/2020/04/02/technology/doctor-zelenko-coronavirus-drugs.html>

R' J. David Bleich, *Hazardous Medical Procedures*, Tradition 37:3 (2003)
<https://traditiononline.org/survey-of-recent-halakhic-periodical-literature-45/>

Relevant audio recordings of past sessions

Vaccinations <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/865788/>
Accepting Medical Advice <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/820212/>
Patient Autonomy/Informed Consent <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/890198/>

From the medical professional's perspective

1. Rabbi Asher Weiss (21st century Israel), *#5 מנחת אשר בתקופת הקורונה*

מ"מ נראה כן אף בנידון דידן, דכל שיש צורך לתיקון החברה, ראוי להם למקצת אנשים אשר נדבה לבם להתנדב לתפקידים שיש בהם סכנה מוסיימת.

Still, it appears that this is so even in our case, that as long as it benefits the community, it is appropriate for a group of people whose heart moves them to volunteer for roles involving some danger.

2. Ramban (13th century Spain), *Torat ha'Adam*, Inyan haSakkanah 6

הרופא כדיין מצווה לדון, ואם טעה בלא הודע אין עליו עונש כלל, כדאמרין (סנהדרין ו:): ... אין לדיין אלא מה שעיניו רואות, ואעפ"כ אם טעה ונודע לב"ד שטעה משלם מביתו על הדרכים הידועים בו...

A doctor is like a judge, who is commanded to judge. If he errs due to lack of knowledge, he has no punishment, as Sanhedrin 6b says, "... A judge only has that which his eyes see." And yet, where he errs and it becomes known to the court, he must pay, in the known manner...

3. Rabbi Avraham Yitzchak Kook (20th century Israel), *Daat Kohen* 140

ופשטם של דברי חז"ל (ב"ק פ"ה), ורפא ירפא מכאן שנתנה תורה רשות לרופא לרפאות, מורה כן, שעיקר הרפואה מצד חכמתה מסופקת היא, שאם הי' דבר ברור איך יעלה עה"ד שלא יהי' מחויב לרפאות, וכי אין עובר על לא תעמוד על דם ריעך על כל צרה שבאה עליו אפי' מן השמים, וארי' בידי שמים הוא (כדאי' כתובות ד' למד /ל' /) ומ"מ הרי אנו מצווים להצילו, ואין חשש רחמנא מחי וכו', וה"נ דכותה.

The simple explanation of the words of the Sages, "And he shall heal" – From this we see that the Torah permitted a doctor to heal," indicates that the knowledge involved in medicine is uncertain. Were it clear, how could anyone think there was no obligation to heal? Would one not be violating, 'Do not stand by the blood of another' for [not intervening to prevent] any trouble which befell a person, even trouble from Heaven! Even a lion is from heaven, and yet we are instructed to save people from lions and there is no concern of "G-d strikes; how may I heal?" So, too, in medical treatment.

4. Rambam (12th century Egypt), *Guide of the Perplexed* 3:37

ואמרו בפירוש כל שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי, רוצים בזה שכל מה שיגזרה העיון הטבעי הוא מותר וזולתו אסור... ואל יקשה עליך מה שהתירו מהם במסמר הצלוב ושן השועל, כי הדברים ההם בזמן ההוא היו חושבים בהן שהוציא אותם הנסיון והיו משום רפואה... כי כל מה שנתאמת נסיונו באלו אע"פ שלא יגזרה ההיקש הוא מותר לעשותו

The sages said explicitly that medicinal treatments are not subject to "Emorite ways", meaning that anything mandated by natural studies is permitted, and anything else is prohibited... Do not be troubled by their permission of a *tzaluv's* nail or a fox's tooth, for in their day they thought these were the result of experience, and were medical... Anything proven by experience may be practiced, even where logic does not dictate it.

5. Rabbi Moshe Sofer (18th-19th century Pressburg), Chatam Sofer Yoreh Deah 45

והנסיון הוא עד נאמן יותר מכל הסברות הבנויות על ראיות

Experience is a more honest witness than all of the theories founded upon proofs.

6. Rabbi Chaim Yosef David Azulai (18th century Italy), Shiyurei Berachah to Birkei Yosef, Orach Chaim 328:1

והיום שאין שום אדם יכול לרפאות כי אם ברשות חכמים, סתם כל עוסק ברפואה נקרא מומחה. מהרי"ל ואל"י.

Today, when no one may treat without license from their scholars, all who are involved in treating are called "experts".

7. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 4:13:3

הצד השווה שאנו למדים מכל הנ"ל שכל שהרופא מכון לשם רפוי ע"פ דרכי הרפואה שבידו מותר ומצוה בידו לרפאות את החולה ע"פ שיטת הרפואה המקובלת לרפוי מחלה זאת

The common denominator among the views cited above is that so long as the doctor intends to heal via the medical methods he possesses, he is permitted to do so, and it is a mitzvah for him to treat the patient via the accepted medical approach for this illness.

8. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Yoreh Deah 336:1

לא יתעסק ברפואה אא"כ הוא בקי, ולא יהא שם גדול ממנו, שאם לא כן, הרי זה שופך דמים.

One should not attempt to heal unless he is expert, and no one greater is present. Otherwise, he sheds blood.

9. Rabbi Yaakov Reischer (17th century Prague), Responsa Shevut Yaakov 3:75

בנדון זה, כיון שודאי ימות מניחין הודאי ותופסין הספק, אולי יתרפא. ומ"מ אין לעשות הרופא כפשוטו כן, רק צריך להיות מתון מאוד בדבר לפקח עם רופאין מומחין שבעיר ע"פ רוב דיעות, דהיינו רובא דמינכר שהוא כפל, לפי שיש לחוש לקלי דעת. ע"כ יעשה ע"פ רוב דיעות הרופאים והסכמת החכם שבעיר

In this case, since he will certainly die [without the treatment], we leave the certainty and take the possibility; he might be healed. Still, the doctor should not simply proceed with this; he must be very patient, checking with local expert doctors and deciding based on the majority of views, meaning a recognizable majority – which is double – for there is concern regarding frivolous people. Therefore, he should follow the majority of medical opinions, and the agreement of the leading local authority.

10. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 14:85:3

כל שלא סיפק בידי הרופא היותר גדול לטפל בכל החולים שבעיר, או שאין בידי החולה להגיע אליו בגלל חוסר אמצעים כספיים דאזי מותר לטפל בזה כל רופא מדופלם שקיבל כתב-הסמכה וניתן לו הרשות לרפאות במקצועו, הגם שיש יותר גדול ממנו בעיר, ובפרט על סוגי מחלות ידועות אשר דרך רפואתם מפורסמת ומקובלת...

As long as the greater doctor does not have the ability to treat every local patient, or the patient lacks the financial means of reaching him, any doctor with a diploma – who has received certification and permission to treat professionally – may treat, even though there is a greater doctor in the city. This is especially true for known illnesses, with well-known and accepted modes of treatment...

11. DiPoce and Buchbinder, *Preventive Medicine*, Journal of Halachah and Contemporary Society 42 (2001), pg. 98
Rav Hershel Shachter explains that when one's risk of developing disease is a *miut hamatzui* [small, yet recognizable] one would be obligated to undergo the appropriate testing for the disease. Rav Shachter suggests that a *miut hamatzui* would be in the range of 10%... Thus, if a person's risk were in the range of 10%, he would be obligated to be vaccinated. [Footnote: He asserted that if the adverse reaction risk for a given vaccine was in the range of 1 in 1,000,000, the concept of *batla daito eitzel kol adam* would be applied to mitigate an individual's fear which might have prevented him from being vaccinated.]

From the patient's perspective

12. Rabbi Yaakov Emden (18th century Germany), Mor uKetziah Orach Chaim 328 **וכן אם רופא אמר**

בחולי ומכה שבגלוי שיש לרופא ידיעה ודאית והכרה ברורה בהם, ועוסק בתרופה בדוקה וגמורה, ודאי לעולם כופין לחולה המסרב במקום סכנה

With an illness or visible wound, for which has a doctor has certain knowledge and clear understanding, and he prescribes a tested, complete treatment, we certainly compel a recalcitrant patient, if the alternative would be dangerous.

13. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Yoreh Deah 3:36

כשהרוב הוא לחיים מסתבר שחייב כדכתב גם כתר"ה מסברא, אבל בספק השקול מסתבר שאין לחייבו, דאם הוא חס על חיי שעה שלו הודאין ואינו רוצה ליכנס בספק לאבד זה בשביל ספק שירויה עוד זמן ודאי רשאי...

It is logical to say that when most patients live, he is obligated [to undergo the treatment], but if the odds are even then it is logical to say we should not obligate the patient. If he is concerned for his definite, short-term life, and he does not want to enter into possibly losing that life for the possibility of gaining more time, he certainly is licensed...

14. Rabbi Avraham Gombiner (17th century Poland), Magen Avraham 328:6

חולה אומר צריך אני לתרופה פלונית ורופא אומר א"צ שומעין לחולה ואם הרופא אומר שאותו תרופה יזיקהו שומעין לרופא
If the patient says, "I need this medicine," and the doctor says he doesn't, we listen to the patient. If the doctor says the medicine would harm him, we listen to the doctor.